

Tredje roten, tomt 40

Kvarteret Hyrkusken

Femte roten 1637–57v

Del av Ekelundsgatan 19–Kungsgatan 1

Första roten 1657h–70

Skeppar Olof Olofsson Zilleman

1666–81, M1676: Skeppar Ola Gammelman, 1 tomt.

Den 1.10.1666 kom dykarnas skeppare Olof Olofsson med ett par av sina hantlangare till överrätten i Göteborg och lät den smaka på ett prov av ett alltför tunt skeppsdricka, som *bryggaren Anders Björnsson Winbo* hade levererat dem två tunnor av. Anders Björnsson invände, att dykarna själva hade provat varan, innan de avhämtade den hos *Berge i Åå*. Det var visserligen sant, svarade hantlangarna, men de hade först trott att skepparen bara hade velat kostna på dem ett billigt öl. När dykarna fick veta, att det levererade ölet hade kostat 5 daler kopparmynt tunnan, vilket var priset på öl av god kvalitet, så väntade de bara till att den häftiga stormen, som hade varat några dagar, någorlunda avmattades, innan de for i land och klagade över hur besvikna de var. De hade inte dröjt längre med detta än ”från nästförledne torsdag till nu sist framfarna lögerdag”. Eftersom Winbo hade överbevisats om att han sålt två tunnor tunt öl till samma pris som gott skeppsöl nämligen 5 daler kopparmynt tunnan, beslöt rätten, att den ej förbrukade tunnan tunt skeppsöl skulle som förbruten komma Göteborgs hospital till godo på Winbos bekostnad och Winbo skulle vara skyldig att i dess ställe mot dykarnas redan betalade 5 daler kopparmynt leverera skeppsdricka av god kvalitet.

Den 11.11.1667 kom de två dykarna Olof Olofsson och *Lars Andersson* inför rätten och lämnade följande attest på Wählborne *Herr Albert von Treulebens begäran*. ”Aldenstund Wählborne Herr Treuleben av oss undertecknade Olof Olofsson och Lars Andersson ett sannfärdigt vittnesbörd av oss begärer, huru många stycken (kanoner) vi av det Stockholm försjunkne skeppet Wasan Anno 1664 om våren, då vi härifrån godvilligen och gärna på Wählborne Herr Treulebens befallning och skrivelse till Stockholm reste med Wählborne Herr Treulebens invention och klocka, som vi tillföre brukat och stycken med upptagit, så kunne wi här för rättwisans skull sådant intet wägra, utan på vårt samwete bekänna, att wi wid pass fem stycken af samma skeppet Wasan på ovan sagda klocka och invention genast upptogo, förrän wi, som ovan sagt är, tunnan fingo eller det ringaste på klockan förändrat wart. Men sedan wi arbetet på Wasan ändade hava wi tunnan aldrig på någon ort, warken här eller annorstädes. så mycket mindre den ringaste invention av Anders Perkel brukat. Ej heller haver Anders Perkel nånsin något stycke af Wasan med sin invention, som bestod av långa stänger med en lång haka på ändan. upptagit eller något nyttigt med sin invention uträttat, utan oss och verket uti alla måtto alldeles till hinder warit.”

Olof dykares hustru Margareta Mattsdotter var den 6.4.1666 instämd av av *inspektör Jonas Månsson* (genom *Skara-Lars*) för injurier. Det enda hon erkände sig ha sagt till inspektör Månsson i kvarnhuset var: ”Jag haver Eder ansett för en inspektör och inte för en mätare.” Skara-Lars hävdade, att hans principal inte ville bli kallad för en mätare. Rätten ansåg inte, att det fanns någon lag, som kunde straffa Margareta Mattsdotter för att hon hade använt ordet mätare. Men hon

förmanades att med godo förlika sig med inspektoren (vilket hon nu inte gjorde utan hon kom i stället med mera straffbara invektiv, här icke nämnbara.).

Magistraten klagade i brev den 18.10.1680 över att *borgaren Lars Jonsson* och Olof Olofsson, som var skeppare på *skutan Tobias*, trots att de hade ett formellt riktigt sjöpass, hade måst förtulla varor på Helsingörs tullkammare.

Skeppar Olof, om det nu var densamme som dykarförmannen, ägde 1696 en gård, omfattande en tomt. Av någon anledning uteslutes gården ur tomtöreslängden under 1700-talets första decennier men 1720 omtalas skeppar Olofs änkas gård och 1723 hans arvingars. Troligen var det denna gård, som 1730 kallas Elisabeth Olofsdotters gård och 1733–40 grannen i väster skomakare Anders Almgrens obebyggda tomt. Den ägdes 1745–63 av deledragaren el timmermannen, sedermera hökaren Anders Ödberg, död 26.3.1763. Han efterlämnade 2 593 d smt, därav ett litet hus med tomt på Kyrkogatan intill berget bredvid stadsmusikanten Leiditz bakgård i öster och brandvaktkarlen Halls i väster. Hans änka Ella Svendsdotter Lundberg, död 30.10.1770 var syster bl.a. till de avlidna *skräddarna Anders Lundberg* och *Arvid Lundberg* (Berg II:11–12, 364).

Efter hennes död övertogs gården av hökaren Peter Essberg, som 1801–02 omtalas som krögare.

Liksom 3.41 var 3.40 1807 metallarbetare Aron Holms ödetomt.